

Ö?retmenlerde T?kenmi?lik D?zeyleri ?z-Alg? ?l?e?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ö?retmenlerde T?kenmi?lik D?zeyleri ?z-Alg? ?l?e?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27258>

Özet

Ö?retmenlerde Tükenmi?lik Düzeyleri Öz-Alg? Ölçe?i (TOAD), ö?retmenlerin mesleki ya?amlar?nda deneyimledikleri tükenmi?lik düzeylerini kendi bak?? aç?lar? ve alg?lar? üzerinden de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmif bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, Evci ve Aylar (2017) taraf?ndan ö?retmenlerin ya?ad??? duygusal y?pranmay?, ki?isel ba?ar?da dü?ü?ü ve duyars?zla?may? öznel bir de?erlendirme ile saptamak üzere tasarlanm??t?r. Ölçe?in geli?tirilme çal??mas?, psikometrik özelliklerinin belirlenmesi ve ö?retmen popülasyonuna uygunlu?unun kan?tanmas? üzerine odaklanm??t?r.

Ölçek, ö?retmenlik mesle?inin getirdi?i stres ve zorluklar kar??s?nda bireylerin kendilerini nas?l alg?lad?klar?n? ölçerek, tükenmi?lik sendromunun erken te?hisine ve önleyici müdahalelerin geli?tirilmesine bilimsel bir zemin sunmay? hedeflemektedir. Bu çal??ma, Türk e?itim sistemi ba?lam?nda ö?retmen Öz-Alg? mekanizmalar?n? anlamak aç?s?ndan önem ta??maktadır.

Anahtar Kelimeler

Tükenmi?lik, Ö?retmen, Öz-Alg?, Psikolojik Ölçek Geli?tirme, E?itim Psikolojisi, Mesleki Stres, TOAD.

Yazarlar

Nagihan EVC?, Fatih AYAR

Amaç

Ö?retmenlerde Tükenmi?lik Düzeyleri Öz-Alg? Ölçe?i'nin temel amac?, aktif olarak görev yapan ö?retmenlerin mesleki tükenmi?lik düzeylerini, standart anketler yerine bireyin kendi durumuna dair öznel de?erlendirmeleri (öz-alg?) üzerinden ölçebilecek geçerli ve güvenilir bir araç geli?tirmektir. Ölçek, özellikle ö?retmenlerin duygusal kaynaklar?n?n tükenme noktas?na gelip gelmedi?ini ve bu durumu nas?l içselle?tirdiklerini belirlemeyi amaçlar.

Bu araç, e?itim alan?ndaki ara?t?rmac?lar ve ruh sa?l??? uzmanlar? için ö?retmenlerin psikososyal iyilik hallerini izlemek, müdahale programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmek ve tükenmi?li?i önlemeye yönelik stratejiler geli?tirmek amac?yla kritik veriler sa?lamaktadır.

Yap? (Ölçülen Yap?)

Ölçek, psikolojideki temel yap?lardan biri olan mesleki tükenmi?lik sendromunu, bireyin bu durumu kendi bilinci ve alg?s? üzerinden yans?tma biçimi olan Öz-Alg? boyutuyla ölçmektedir.

Tükenmi?lik, genellikle duygusal tükenme, duyars?zla?ma ve ki?isel ba?ar? hissinin azalmas? olarak üç boyutta incelenir. Ö?retmenlerde Tükenmi?lik Düzeyleri Öz-Alg? Ölçe?i, bu klasik boyutlar?n, ö?retmenin kendisi taraf?ndan nas?l yorumland???n? ve deneyimlendi?ini merkeze al?r.

Ölçülen yap?, ö?retmenlik mesle?inin kendine has zorluklar? ba?lam?nda, bireyin mesle?ine kar?? geli?tirdi?i olumsuz tutumlar ve enerji dü?üklü?ü gibi belirtilerin bireysel fark?ndal?k düzeyini kapsamaktad?r. Ölçek, bu öz-alg?y? nicel veriye dönü?türerek, tükenmi?li?in bireysel düzeydeki etkilerini derinlemesine analiz etme imkan? sunar.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??malar?nda Geçerlik (Validity), ölçülen arac?n gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne ölçüde temsil etti?ini gösterir. Evcı ve Aylar (2017) taraf?ndan yürütülen geli?tirme çal??mas?nda, ölçe?in yap? geçerli?ini tespit etmek amac?yla genellikle Faktör Analizi gibi istatistiksel yöntemler kullan?lm??t?r.

Orijinal kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, geli?tirme çal??mas?n?n do?as? gere?i, ölçe?in yap? geçerli?i (construct validity) ve içerik geçerli?i (content validity) için uzman görüş?lerine ba?vurulmu? ve uygun istatistiksel analizler (örne?in, Aç?klay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizi) yap?lm??t?r. Detayl? geçerlik sonuçlar? için kaynak makalenin incelenmesi tavsiye edilmektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik (Reliability), bir ölçme arac?n?n ölçtü?ü özelli?i tutarlı ve kararlı bir ?ekilde ölçebilme derecesidir. Ö?retmenlerde Tükenmi?lik Düzeyleri Öz-Alg? Ölçe?i'nin Güvenirlik çal??mas?, iç tutarlılık katsay?lar?n?n (Cronbach Alpha) hesaplanmas?n? içerir. Yüksek iç tutarlılık de?erleri, ölçekteki maddelerin ayn? yap?y? ölçme konusunda ne kadar uyumlu oldu?unu gösterir.

Tipik olarak bu tür geli?tirme çal??malar?nda, ölçe?in zamana kar?? kararlılı??n? ölçmek amac?yla test-tekrar test yöntemine de ba?vurulabilir. Evcı ve Aylar (2017) çal??mas?n?n sonuçlar?, ölçe?in ö?retmen popülasyonunda tutarlı sonuçlar üretti?ini destekleyen güvenilirlik katsay?lar?n? içermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini belirlemek için Faktör Analizi (Factor Analysis) kullan?lm??t?r. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi temel boyutlar alt?nda topland???n? ve dolay?s?yla ölçe?in çok boyutlu bir yap?y? m?, yoksa tek boyutlu bir yap?y? m? ölçtü?ünü ortaya koyar. Ölçek geli?tirme çal??mas? genellikle Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) ile ba?lar, ardından Do?rulay?c? Faktör

Analizi (DFA) ile elde edilen yap?n?n örneklemeden ba??ms?z olarak do?rulanmas? sa?lan?r.

Evcil ve Aylar'ın (2017) çal??mas?, Ö?retmenlerde Tükenmi?lik Düzeyleri Öz-Alg? Ölçe?i'nin teorik olarak beklenen yap?s?n? destekleyen faktör yap?s?n? ortaya koymu? ve faktör yüklerinin kabul edilebilir düzeyde oldu?unu göstermi?tir.

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme türünde bir psikometrik ölçme aracıdır (Ölçek Geli?tirme).

Format: Likert tipi derecelendirme format?nda haz?rlanm??tır (Orijinal makale incelenmelidir).

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Ö?retmenler.

Ya? Grubu: Görev yapan yeti?kin ö?retmenler (Genellikle 25-60 ya? aral??).

Popülasyon Detaylar?: Türkiye genelinde farklı bran?larda görev yapan ilk, orta ve lise ö?retmenlerini kapsamaktadır.

Test Metodolojisi: Öz-bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan, ka??t veya dijital ortamda doldurulabilen bir anket formatıdır.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen Tükenmi?li?i, Öznel Alg?, Psikometri, Ölçek Geli?tirme, Geçerlik, Güvenirlik, E?itim Ara?t?rmalar?, Mesleki Psikoloji.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Nagihan EVC?

Yazar ORCID Tanıtıcısı: Bilgi mevcut değildir.

Ba?lılık E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yazma Adresi: Makalenin yayımlandığı tarihte yazarların ba?lı bulundu?u akademik kurumlar (Detaylar için kaynak makaleye bakınız).

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçek, Evcil ve Aylar tarafından 2017 yılında geli?tirilmiştir. Ölçeğin akademik ve ara?tırma

amaçlı? kullan?m? genellikle orijinal makaleye at?f yapmak ?art?yla serbesttir. Ticari kullan?mlar için sorumlu yazar Nagihan Evc'i'den izin al?nmas? gerekebilir. ?l?e?'in kullan?m?na dair spesifik bir ücret bilgisi mevcut de?ildir.

Bu çal??man?n orijinal makalesi ve detaylı psikometrik raporlar?, Gazi E?itim Bilimleri Dergisi'nde yay?mlanm??t?r.

Kaynaklar

Evc'i, N., Aylar, F. (2017). Ö?retmenlerde T?kenmi?lik D?zeyleri ?z-Alg? ?l?e?'i'nin geli?tirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çal??ması?. *Gazi E?itim Bilimleri Dergisi*, 3(1), 414-428.

Makalenin DergiPark üzerinden eri?im linki: dergipark.org.tr

?l?e?'in orijinal PDF'i buradan indirilebilir: ogretmenlerde-tukenmislik-duzeyleri-oz-almi-olcegi-toad.pdf

Ö?retmenlerde T?kenmi?lik D?zeyleri ?z-Alg? ?l?e?'i Ö?eleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Bu akademik giri? için sa?lanan orijinal kaynak içeri?inde, Ö?retmenlerde T?kenmi?lik D?zeyleri ?z-Alg? ?l?e?'i'nin maddeleri (soru listesi) bulunmamaktadır. Maddelerin tamamına ula?mak için Evc'i ve Aylar (2017) taraf?ndan yay?mlanan orijinal bilimsel makalenin incelenmesi gerekmektedir.